



Lausunto 28.10.2024

Asia: Sosiaali- ja terveysministeriön Kela-korvausten parannuksia ja laajennuksia koskeva kuulemistilaisuus 25.10.2024

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry kiittää sekä mahdollisuudesta saada olla mukana suullisessa kuulemistilaisuudessa että jättää siihen liittyen kirjallinen lausunto.

NÄE ry pitää lähtökohtaisesti hyvänä Kela-korvausjärjestelmän kehittämistä ja korvausten kohdentamista niihin väestöryhmiin ja erikoisaloihin, jotka jäävät käytännössä yksin julkisen terveydenhuollon palvelutarjonnan varaan. Edelleen kiitämme Sosiaali- ja terveysministeriötä siitä, että aiempi lausuntopalaute on vaikuttanut esityksen jatkovalmisteluun. Erityisen onnistuneena pidämme muidenkin terveydenhuollon ammattihenkilöiden, kuin lääkärin ja hammaslääkärin, suoravastaanotto toiminnan ottamista korvauksen piiriin.

Sekä Kela-korvausten korvaustason noston että suunnitellun pilotoinnin onnistumisen kannalta on tärkeää, että taloudelliset resurssit kohdistuvat kokeilussa oikein ja muut järjestelmän toimintaan mahdollisesti liittyvät pullonkaulat poistetaan. Erikoislääkärin palkkioiden korvaustason nostoa kahdella erikoisalalla, naisten- ja silmätaudeissa, NÄE ry pitää lähtökohtaisesti oikeana, mutta esitetyllä tavalla se tulee jättää tekemättä.

Silmätautien osalta Suomessa ollaan tilanteessa, jossa sekä yksityisen että julkisen sektorin silmätautien palveluiden kysyntä on korkealla tasolla, eikä tyhjäkäyntiä järjestelmässä ole. Noin 500 työkäisestä silmätautien erikoislääkäristä lähes 400 työskentelee yhtä aikaa sekä julkisen- että yksityisen sektorin palvelutuotannossa. Siksi kaikki toimet, joilla lisätään yksityisen sektorin kysyntää, vaikuttavat siten että silmätautien erikoislääkärit siirtävät omaa resurssiaan kasvavan kysynnän vetämänä julkiselta yksityiselle sektorille.

Suurin silmätautien hoitopääsyä ruuhkauttava- ja julkiselta sektorilta yksityiselle siirtävä tekijä on nykyisen [terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen 1994/564](#) kuudestoista pykälä (16 §). Se pakottaa kaikki alle 8-vuotiaat, joskus silmäleikkauksessa käyneet tai kroonista silmäsairautta sairastavat hoitamaan tavanomaiset, silmälasien hankkimiseksi tai uusimiseksi tarvittavat näöntutkimukset ja silmälasireseptit silmätautien erikoislääkäriltä, ellei lääkäri erikseen ole kirjannut potilaan epikriisiin laillistetulle optikolle lupaa silmälasien määräämiseen. NÄE ry:n Taloustutkimus Oy:n raporttiin perustuvan laskelman mukaan vuonna 2023 toteutuneista noin 445 000 Kela-korvatuista silmätautien erikoislääkärikäynneistä lähes 150 000 aiheutui ammattihenkilöasetuksen 16§:n optikkotoiminnan rajoituksista.

Jotta esitetty, Kela-korvausten parannusten ja laajennusten 1B-vaiheen toimeenpano onnistuu ja sen tavoitteet saavutetaan, tulee sen kanssa samalla aikataululla toimeenpanna hallituksen viime kevään kehysriihen päätös ammattihenkilöasetuksen 16 §:n poistamisesta. Esitettyä silmätautien erikoislääkärin palkkion korvaustason nostoa ei tule yksinään toimeenpanna, vaan jättää sellaisessa tapauksessa se kokonaan tekemättä.

Tast Panu

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry